

FINANSTILSYNETTHE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAYGRIEG SEAFOOD ASA
Postboks 234 Sentrum
5804 BERGENVår referanse
24/7990
Deres referanse

28.01.2025

Kontroll av finansiell rapportering

1. Innledning

Finanstilsynet har gjennomgått enkelte regnskapsmessige forhold ved den finansielle rapporteringen til Grieg Seafood ASA ("GSF") for 2023, jf. verdipapirhandeloven (vphl) § 19-1 andre ledd. Det vises til tidligere korrespondanse og møter, senest foretakets svarbrev av 2. desember 2024.

2. Finanstilsynets oppsummering

I dette brevet presenteres to forhold omfattet av kontrollen, hvor Finanstilsynet har konkludert med at det i foretakets finansielle rapportering foreligger vesentlige feil og mangler:

- i. GSF har stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser knyttet til oppdrettsvirksomhet i sjø som det i henhold til regler i IAS 37 *Avsetninger, betingede forpliktelser og betingede eiendeler*, skal innregnes avsetninger for og gis noteopplysninger om. Herunder, at det klart fremkommer hvilken type opprydning og rehabilitering avsetningen dekker og ikke.
- ii. Forventet kvalitetsfordeling (andel laks av superior¹ kvalitet) hadde fra og med 1. januar 2023 en betydelig innvirkning på foretakets estimerte virkelige verdi av biologiske eiendeler, og utgjorde betydelige ikke-observerbare inndata som det i henhold til IFRS 13 *Måling av virkelig verdi* skulle vært gitt noteopplysninger om. Opplysninger knyttet til kvalitetsfordeling var vesentlig for forståelsen av den balanseførte verdien og den resultatførte verdiendringen i både års- og delårsperioder fra og med 2023.

Med hensyn til punkt i) så har foretaket tatt dette til etterretning og bekreftet at avsetninger og noteopplysninger i tråd med IAS 37 vil bli innarbeidet i årsregnskapet for 2024. Med hensyn til punkt ii) så har GSF tatt til etterretning at økt variabilitet og nedgraderinger medførte at forventet kvalitetsfordeling fra og med 2023 utgjorde betydelige ikke-observerbare inndata som var omfattet av noteopplysningsplikt. Foretaket har endret sin praksis og i delårsregnskapet for 3. kvartal 2024 inntatt noteopplysninger om både forventet kvalitetsfordeling og prisavvik (kvalitetsrabatt) som er anvendt i virkelig verdi estimatet på balansedagen for laks som ikke er av superior kvalitet, inklusive sammenlikningstall for 3. kvartal 2023. Foretaket vil gi tilsvarende informasjon i fremtidige regnskapsperioder. Med virkning fra og med årsregnskapet for 2024 vil foretaket også inkludere sensitivitetsanalyser for kvalitetsrelaterte forutsetninger. Finanstilsynet tar foretakets tiltak for retting av feilene til etterretning.

¹ For å kunne bli klassifisert som superior, må oppdrettslaksen være uten betydelige feil, skader eller mangler og gi et positivt helhetsinntrykk, med egenskaper som gjør det velegnet til alle formål. Motstykket til dette er oppdrettslaks med sår, misdannelser, grove behandlingsfeil eller indre kvalitetsfeil. Slik oppdrettslaks vil bli klassifisert som laks av produktionskvalitet, og oppnå en langt lavere pris enn oppdrettslaks av superior kvalitet.

3. Finanstilsynets merknader

3.1 Regnskapsføring av stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser

3.1.1 Bakgrunn og sentrale bestemmelser i IFRS

I henhold til IAS 37 *Avsetninger, betingede forpliktelser og betingede eiendeler* nr. 14 skal det under visse vilkår foretas avsetninger for slike forpliktelser selv om de har usikkert oppgjørstidspunkt og beløp. En slik avsetning skal foretas på det tidspunktet det oppstår en eksisterende plikt på grunn av en tidligere hendelse, f.eks. ved bygging/ installering av anleggsmiddel det er plikt om senere å fjerne, jf. IAS 37.15-22. I henhold til IAS 16 *Eiendom, anlegg og utstyr* nr. 16c skal motposten til avsetningen inngå i historisk kost av anleggsmiddelet. I påfølgende perioder så vil resultatregnskapet da påvirkes gjennom avskrivninger og/eller nedskrivninger av eiendelen og en rente-/amortiseringseffekt knyttet til avvikling av diskonteringseffekten til avsetningen. Videre regulering av påfølgende måling finnes i IFRIC 1 *Endringer i eksisterende stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser og tilsvarende forpliktelser*.

I sitt årsregnskap for 2023 rapporterte GSF på egen linje i resultatregnskapet om "Decomissioning costs" ("Stengnings- og rehabiliteringskostnader") på til sammen omtrent NOK 27 millioner i perioden 2022-2023. I note til årsregnskapet ble det opplyst om at kostnadene knyttet seg til foretakets beslutning i 2022 om å opphøre sin oppdrettsvirksomhet i Sechelt-området i British Columbia, Canada. De aktuelle kostnadene kom i tillegg til nedskrivning av tilhørende lisenser og utstyr som ble foretatt i perioden, og påløp som følge av at foretaket hadde en juridisk forpliktelse om at området ved nedstengning måtte "tilbakeføres til opprinnelig stand".

Den aktuelle oppdrettsvirksomheten i Sechelt-området som stengnings- og rehabiliteringskostnadene på NOK 27 millioner knyttet seg til, bestod av 8 mindre oppdrettslokaliteter med lisenser som tilsvarte en samlet teoretisk produksjonskapasitet på 10.500 tonn/år. Foretakets 11 gjenværende oppdrettslokaliteter i British Columbia stod til sammenlikning for omtrent 80% av foretakets teoretiske produksjonskapasitet i regionen, jf. note 13 i årsrapporten. Av samme note fremkommer det at foretaket i Norge har 56 lisenser i produksjon med en samlet maksimal tillatt biomasse på ca. 50.000 tonn, mens det har 14 sjøvann lisenser i Newfoundland, Canada. Lisenser gjelder som oftest et geografisk område og ikke en spesifikk lokasjon, og en lokalitet kan ha flere tilknyttede lisenser. GSF sine beregninger knyttet til stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser, nærmere omtalt nedenfor, baserer seg eksempelvis på at foretaket i Norge har 36 lokaliteter.

Utover å beskrive periodekostnadene knyttet til Sechelt-området, inneholdt ikke foretakets noter i årsregnskapet for 2023 opplysninger om lisenser og regnskapsprinsipper, nærmere opplysninger om eventuelle øvrige stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser (o.l.) og ledelsens skjønnsmessige vurderinger knyttet til regnskapsføring av slike.

3.1.2 Foretakets vurderinger

På overordnet nivå anser GSF at foretaket har en juridisk eksisterende opprydningsplikt i Norge og Canada som følger av lov, lisenser mv., som i stor grad er sammenfallende. Plikten vedrører fjerning av teknisk utstyr/menneskeskapte objekter. Dette innebærer generelt fjerning av installasjoner over og under vann. Installasjoner under vann knytter seg hovedsakelig til forankringssystem, som må kasseres. Installasjoner over vann innebærer hovedsakelig flåte, førslinger og merder. Kostnader knyttet til fjerning av dette er relativt beskjedent (taue bort flytende utstyr). Ingen av regimene anses å medføre plikt til å fjerne biologisk avfall/ materiale fra sjøbunnen knyttet til spillfôr, fiskeavføring mv, da dette over tid blir nedbrutt gjennom naturlige prosesser i sjø. Utover opprydning av installasjon over og under vann (herunder opprydning av sjøbunn) er det noe forskjell mellom lisensregimene, men dette anses bare å utgjøre en forskjell i måling av forpliktelsen og ikke i vurderingen av hvorvidt det foreligger en forpliktelse eller ikke. Ett eksempel på en slik forskjell er krav i British Columbia som gjelder undersøkelse av sjøbunnen etter gjennomført opprydning.

I henhold til IAS 37 skal bare de plikter som oppstår av tidligere hendelser og som eksisterer uavhengig av et foretaks framtidige handlinger, innregnes som avsetninger i balansen. Stengnings- og rehabiliteringsforpliktelsen oppstår følgelig ved tildeling av oppdrettslisensen, og aktualiseres når det står oppdrettsutstyr utplassert på anlegget (tidligere hendelse). GSF anser som sådan at stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser tilhørende oppdrettsanlegg til sjøs representerer en relevant problemstilling for konsernregnskapet til GSF. Årsaken til at GSF historisk ikke hadde foretatt noen avsetninger for stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser, var at foretaket generelt hadde intensjon om å drive anleggene i Norge og Canada i svært lang tid, og følgelig anså at forpliktelsene ville bli neddiskontert til et marginalt, ikke-vesentlig beløp.

Beslutning om å permanent stenge ned aktivitetene i Sechelt førte til at de utgående kontantstrømmene kom nærere i tid, og foretaket anså at en avsetning knyttet til Sechelt måtte innregnes. Kostnadsestimatet for fjernings- og opprydningskostnadene ble bokført direkte mot resultatregnskapet på regnskapslinjen «Decommissioning costs» med motpost mot «other current liabilities», ettersom opprydningsarbeidet var estimert ferdigstilt innen de neste tolv måneder. De bokførte kostnadene på NOK 27 millioner for de 8 oppdrettslokalitetene i Sechelt-området, relaterte seg til fjerning av teknisk utstyr (menneskeskapte objekter) over og under vann, slik som forankringspunkter for merdene, samt dokumentasjon av fullført opprydning. Den vesentligste kostnadskomponenten var innleie av servicefartøy/ dykkertjeneste som utførte arbeidet.

GSF har foretatt en beregning av estimerte fjernings- og opprydningskostnader for de resterende oppdrettslokalitetene i Canada og Norge. Generelt baserer beregningen seg på foretakets interne estimater i form av et gjennomsnittsestimat per lokalitet, spesifikt for hver oppdrettsregion. Ett unntak fra dette knytter seg til foretakets nylig oppstartede oppdrettsvirksomhet i sjø i Newfoundland, Canada, hvor lisensbetingelsene krever både tredjeparts kostnadsestimat og sikkerhetsstillelse. For British Columbia reflekterer estimatet samlede beregnede nominelle stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser i dag knyttet til de gjenværende lokalitetene, som i sum er lavere enn de foran beskrevne stengnings- og rehabiliteringskostnadene som GSF i 2022-2023 realiserte knyttet til Sechelt-området. For foretakets lokaliteter i Norge utgjør den estimerte nominelle forpliktelsen per lokalitet, under halvparten av det GSF i gjennomsnitt realiserte per lokalitet i Sechelt-området.

Den foran nevnte beregningen foretatt av GSF reflekterer at foretaket av ulike grunner anser at gjennomsnittskostnaden for stengning- og rehabilitering i Sechelt-området på NOK 3,4 millioner per lokalitet, ikke er representativ for foretakets øvrige lokaliteter hverken i Canada eller Norge. Selv om anleggene i Sechelt-området var av relativt sett liten størrelse, understreker GSF at opprydningen av Sechelt var uforholdsmessig dyr. Dette begrunnes spesielt med mengden og type avfall avdekket i sjø i opprydningen av flere av lokasjonene i Sechelt. Mye av denne forsøplingen anser GSF ikke oppstod i foretakets eiertid, men den myndighetsgitte opprydningsinstruksen tilsa at Grieg Seafood måtte fjerne all menneskeskapt forsøpling på sjøbunnen uavhengig av dette. Generelt anser GSF at antall merder, og derav størrelsen på lokasjonen, vil påvirke opprydningskostnaden noe, da det er flere forankringspunkter som skal heises opp. Foretaket forventer imidlertid ikke at størrelse på lokasjon i seg selv vil føre til særlig stor forskjell i opprydningskostnader per anlegg. Forskjeller i geografisk plassering og dermed transportavstand for båter egnet til arbeidet, har trolig minst like stor betydning for total kostnad som størrelse på anlegget. Heller ikke dette forholdet anser foretaket at vil føre til særlig store forskjeller i kostnad per anlegg, da det er tilgang til egne båter i alle regioner.

Foretakets vurdering var at for at fjerningsforpliktelsen skulle bli mer enn klart ubetydelig, så måtte GSF velge å enten flytte fra eller permanent stenge en relativt stor andel av foretakets lokasjoner. Dette anså GSF ikke for å være sannsynlig, og innregnet derfor ingen forpliktelser for stengning- og rehabilitering knyttet til foretakets øvrige lokaliteter pr. 31. desember 2023. Etter en fornyet vurdering har GSF imidlertid kommet til at regnskapsbrukerne har en interesse av å kjenne til relevant informasjon om de forpliktelsene som hviler på oppdrettsvirksomhet i sjø under de ulike lisensregimene, samt at en avsetning for stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser med tilhørende noteopplysninger i tråd med IAS 37, skal inntas foretakets finansielle rapportering.

3.1.3 Finanstilsynets vurderinger

For stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser, så er det skillet i IAS 37.13 mellom betingede forpliktelser og avsetninger som avgjør om det er plikt til å innregne en avsetning, eller om det bare foreligger et krav om å gi slike noteopplysninger om den betingede forpliktelsen som fremkommer av IAS 37.86. Finanstilsynet tar til etterretning GSF sin vurdering av at foretaket i alle regioner hvor det har oppdrettsvirksomhet i sjø, har en eksisterende plikt knyttet til stengning og rehabilitering som oppfyller vilkårene i IAS 37.14. I slike tilfeller foreligger det et krav om å innregne en avsetning, som skal være beste estimat av det foretaket forventer å ville måtte betale for å gjøre opp plikten ved slutten av rapporteringsperioden, eller for å overdra den til tredjemann på samme tidspunkt, jf. IAS 37.36-37.

Begrunnelsen GSF oppgir for ikke å ha innregnet en slik avsetning i årsregnskapet for 2023 er at forholdet ikke er vesentlig. I IFRS-er fastsettes regnskapsprinsipper som gir relevant og pålitelig informasjon om de transaksjoner og andre hendelser og forhold som standardene gjelder for. IAS 8 *Regnskapsprinsipper, endringer i regnskapsmessige estimater og feil* nr. 8 angir derimot at det ikke er nødvendig å anvende prinsippene når bruken av dem har en uvesentlig virkning. Vesentlighetsbegrepet i IFRS er nærmere definert i IAS 1 *Presentasjon av finansregnskap* nr. 7. Her fremkommer det blant annet at det er hensynet til primærbrukernes informasjonsbehov som står sentralt, og at vurderinger av vesentlighet inkluderer både kvantitative og kvalitative faktorer. IASB har gitt nærmere veiledning for slike vurderinger, jf. *IFRS Practice Statement 2: Making Materiality Judgements* ("IFRS PS2").

Beregningen av foretakets stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser som Finanstilsynet har mottatt fra GSF, inkluderer ikke et beste estimat for måling av avsetningen, men presenterer estimerte nominelle forpliktelser og nåverdier beregnet for alternative fremtidige oppgjørstidspunkter. Finanstilsynet påpeker i denne sammenheng at en iboende egenskap ved avsetninger, er at det er forpliktelser med både usikkert beløp og oppgjørstidspunkt, jf. IAS 37.7. At foretaket vurderer at dets lisenser har en ubestemt levetid er ikke ensbetydende med at de er evigvarende, og som GSF nevner så kan foretaket selv komme til at de finner det ønskelig å stenge en lokalitet permanent. Generelt er ikke usikkerhet i oppgjørstidspunktet i seg selv en gyldig grunn til å unnlate å innregne en avsetning i henhold til IAS 37, da det i henhold til standarden er krav om at slike ulike mulige utfall skal hensyntas i estimeringen av avsetningen som innregnes og at usikkerhetsmomentene opplyses om, jf. hhv. IAS 37.39 og IAS 37.85b.

Når det gjelder de kvalitative faktorene som inngår i vesentlighetsvurderingen, så vil slike faktorer senke tersklene knyttet til de kvantitative faktorene². De kvalitative faktorene på sin side vil kunne påvirkes av konteksten foretaket operer i³, herunder type bransje, geografisk lokalisering mv. Etter Finanstilsynets vurdering er flere kvalitative faktorer knyttet til forpliktelsen. Eksempler på dette er pågående prosesser knyttet til regulering av oppdrettsnæringen mht. vilkår for forlengelse av lisenser (jf. eksempelvis i British Columbia, Canada), samt et ikke ubetydelig søkelys på avfall knyttet til oppdrettsvirksomhet og foretakenes eventuelle ansvar for opprydning av dette. Her skal vesentlighetsvurderingen for den finansielle rapporteringen i henhold til IFRS gjøres ut fra primærbrukernes perspektiv. Samtidig kan slike forhold utgjøre kvalitative faktorer som påvirker disse primærbrukernes informasjonsbehov, og medføre at de forventer å finne eksplisitt kvantitative og kvalitative opplysninger om forholdet i den finansielle rapporteringen.

Når det gjelder primærbrukernes forståelse av foretakets resultater og vesentlighetsvurderinger i denne sammenheng, så registrerer Finanstilsynet også resultatet av foretakets vurderinger rundt sammenslåing⁴ av poster i årsregnskapet, hvor realiserte stengnings- og rehabiliteringskostnader knyttet til Sechelt-området ble presentert på egen linje i resultatregnskapet. Realisasjon av en mindre del av foretakets juridiske forpliktelser synes med andre ord å ha gitt opphav til

² Jf. IFRS PS2 nr. 54

³ Jf. IFRS PS2 nr. 49

⁴ Jf. IAS 1.29-30

resultateffekter som foretaket anså var vesentlig for brukernes forståelse av perioderesultatet. Størrelsen på denne effekten på perioderesultatet, var betydelig påvirket av at foretaket ikke hadde innregnet noen avsetning for foretakets stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser.

På bakgrunn av en samlet vurdering av kvantitative og kvalitative faktorer, anser Finanstilsynet at GSF sine stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser er vesentlige for brukerne av finansregnskapet, jf. IAS 1.7. Følgelig kan foretaket i periodisk finansiell rapportering avlagt i henhold til IFRS, ikke unnlate å innregne slike forpliktelser som tilfredsstillende kravene i IAS 37.14, jf. IAS 8.8. Videre anser Finanstilsynet at det for slike innregnede stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser foreligger plikt til å gi noteopplysninger i henhold til IAS 37.84-85. I forhold til foretakets noteopplysningsplikt om avsetninger i henhold til IAS 37.85, påpeker Finanstilsynet at også ledelsens eventuelle vurdering av manglende eksponering for risiko knyttet til biologisk avfall/materiale fra sjøbunnen anses å være vesentlig informasjon for brukerne av den finansielle rapporteringen, jf. IFRS PS2 nr. 51.

Finanstilsynets vurderinger av vesentlighet er basert på de overordnede estimatene foretaket har oversendt. Finanstilsynet har ikke konkludert med hensyn til rimelighet, fullstendigheten eller nøyaktigheten av de nominelle estimatene. Det presiseres i denne sammenheng at Finanstilsynets vurdering heller ikke har omfattet en vurdering av rammene for foretakets eksisterende plikt, juridisk eller faktisk, for stengning- og rehabilitering av oppdrettslokalitetene. Herunder, foretakets vurdering av at denne plikten ikke omfatter fjerning av biologisk avfall/materiale fra sjøbunnen knyttet til spillfôr, fiskeavføring mv. Foretakets nominelle estimater er videre av en slik størrelse at Finanstilsynet for å konkludere med at forpliktelsen er vesentlig, ikke har funnet det nødvendig å foreta en egen vurdering av tidfesting av kontantstrømmene, dvs. fastsette beste estimat på oppgjørstidspunktet. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket foretar og dokumenterer slike vurderinger som en del av sitt videre arbeid med å utarbeide et estimat for innregning av en avsetning for stengnings- og rehabiliteringsforpliktelser.

3.2 Opplysninger om virkelig verdi av biologiske eiendeler

3.2.1 Bakgrunn og sentrale bestemmelser i IFRS

I sin beskrivelse av regnskapsprinsipper for måling av biologiske eiendeler til virkelig verdi opplyser GSF i note 19 i årsregnskapet for 2023 at virkelig verdiesestimater av fisk i sjø justeres for kvalitetsforskjeller. Finanstilsynet har i "Rapport fra tematisyn – oppdrettsforetak" fra 2015 og enkeltsaker, fastslått at verdsettelse av oppdrettslaks/-ørret til virkelig verdi, hører til nivå 3 i verdsettelseshierarkiet i IFRS 13. Foretak skal derfor i note blant annet gi kvantitative opplysninger om de betydelige ikke-observerbare inndata som er benyttet, samt sensitiviteten i den beregnede virkelige verdien for endringer i disse inndataene, jf. henholdsvis IFRS 13.93d og 13.93h. Videre skal foretak gi opplysninger som hjelper brukerne av finansregnskapet til å vurdere virkningen av målingene på resultatet for perioden. Foretaket skal blant annet ta i betraktning om brukerne av finansregnskapet har behov for ytterligere informasjon for å kunne vurdere de kvantitative opplysningene som gis, jf. IFRS 13.92d. Det er krav om å gi de tilleggsopplysningene som er nødvendige. I tematisynsrapporten ble det vist til at enkelte oppdrettsforetak blant annet inkluderte forventet kvalitetsfordeling (andel superior) i sin sensitivitetsanalyse.

Mens GSFs måltall for superior andel er 93%, så realiserte foretaket i 2023 en superior andel på oppdrettslaks slaktet i 2023 på henholdsvis f.eks. 58% i segmentet "Oppdrett Finnmark" og 79% i segmentet "Oppdrett Rogaland" (jf. side 9 av årsrapport). Et slikt kvalitetsavvik forklarer en betydelig del av avviket i oppnådd salgspris – for Finnmark NOK 77/kg i 2023 vs. gjennomsnittlig NASDAQ spotpris/kg for Superior kvalitet på 93 kr/kg i 2023, og derav også utviklingen i de finansielle resultatene. I sin note for måling av biologiske eiendeler presenterte GSF de aktuelle forward prisene som er anvendt ved måling til virkelig verdi, og opplyste at disse prisene ble justert for forventet kvalitetsreduksjon. Foretaket ga derimot ikke kvantitative noteopplysninger om den forventede kvalitetsfordelingen eller prisavviket knyttet til dette, og inkluderte ikke kvalitetsfordeling i sin sensitivitetsanalyse.

3.2.2 Foretakets vurderinger

GSF beregner virkelig verdi av biologiske eiendeler i sjø per kvartal i forbindelse med kvartalsrapportering. Alle biologiske inputdata hentes fra foretakets planleggingsverktøy for biologiske eiendeler, fra input av smolt frem til slaktetidspunkt. GSF estimerer kvalitet fremover per måned og per lokalitet. Dette er basert på historikk (lokalitet, årstid, temperatur, luseforventing etc.) og den konkrete biomassen i sjø (helsetilstand, resultater fra delslakt etc.). I GSF sin modell for estimering av virkelig verdi settes forventningene til slaktekvalitet og rabatt samlet for regionen, men i tilfeller der man har konkret informasjon om enkeltlokaliteter med særskilte utfordringer, foretas en konkret nedjustering av forventet salgspris.

En oversikt GSF har oversendt Finanstilsynet viser faktisk forventet kvalitetsfordeling anvendt som forutsetning ved estimering av virkelig verdi av biologiske eiendeler, angitt per segment for de 5 kvartalene i perioden 4. kvartal 2022 til og med 4. kvartal 2023. Oversikten viser en variasjon i forventet superior andel fra 98% til 63,7%. For flere av segmentene viser oversikten en 2 til 3 dobling i perioden av forventet andel oppdrettslaks av produksjonskvalitet. GSF har gitt følgende overordnede kommentar til forutsetningene for forventet superior-andel anvendt ved beregning av virkelig verdi av de biologiske eiendelene: *"Faktisk kvalitetssammensetning gjennom 2023 har gjennomgående vært dårligere enn forventinger lagt til grunn for måling av virkelig verdi. Dette var spesielt tilfellet ved Q2-2023, da foretaket var gjennom det som normalt er den verste perioden (første halvår) for 2023, og forventet et mer normalisert andre halvår 2023 og første halvår 2024. Etter hvert som det kom indikasjoner på økte utfordringer med nedklassing høst og vinter 2023, er antakelsene for nedklassing igjen økt betydelig."*

GSF opplyser at fordelingen mellom ulike kvaliteter, og rabatten ved produksjonsfisk historisk har vært rimelig stabil, men i 2023 og 2024 ser foretaket at det har vært en unormal utvikling. Trenden med en markant økning av andel produksjonsfisk i 2023 og videre inn i 2024, gjelder for hele oppdrettsbransjen i Norge. Dette har vært knyttet spesielt til perlesnormaneter og vintersår. For Grieg Seafood Finnmark har det også vært knyttet til Spironukleose, som var en ny parasitt for foretaket og effekten var ukjent. I perioder der markedet pga. eksportforbudet⁵ i Norge (f.eks. mars-april 2024) «oversvømmes» med oppdrettslaks av produksjonskvalitet, har foretaket sett at prisrabatten på oppdrettslaks av produksjonskvalitet har vært mangedobbelt av historisk rabatt. Foretaket ser også at prisen på Superior-kvalitet i samme periode har vært ekstraordinært høy, grunnet lite utbud av denne kvaliteten.

Noteopplysningene inntatt i GSF sin finansielle rapportering for 2023, baserte seg på et syn om at det var forutsatt gjennomsnittspris som var den sentrale forutsetningen, med tilhørende krav om sensitivitetsopplysninger. I sin oppdaterte vurdering anerkjenner GSF likevel at kvalitet har fått økt betydning i nyere tid, blant annet som følge av variabilitet og nedgraderinger, spesielt i Norge, og at dette har utløst krav om ytterligere noteopplysninger.

3.2.3 Finanstilsynets vurderinger

Gjennom det siste året har næringen i Norge hatt utfordringer som har ført til en lavere superior-andel enn normalt. I regnskapet materialiserer dette seg som lavere salgsverdi på fisken som er slaktet i perioden, samt en lavere verdsettelse av oppdrettslaksen på slutten av perioden. GSF har i sin finansielle rapportering gitt informasjon om superior andel og faktisk realiserte priser per region, og gjennom det i stor grad dekket brukernes informasjonsbehov knyttet til hvordan foretakets alternative resultatmål operasjonell EBIT er påvirket. Etter Finanstilsynets vurdering gjelder ikke dette tilsvarende for kvalitetsfordelingens effekter på verdsettelsen av oppdrettslaks på slutten av perioden og verdiendringene ført over resultatet. Dette til tross for at verdiendringene som følger av kvalitetsreduksjon av de biologiske eiendelene i liten grad er reverserbare, og

⁵ GSF viser her til at oppdrettslaks av produksjonskvalitet ikke kan eksporteres uprosessert som hel, sløyd fisk (HOG).

dermed er kvalitativt forskjellig fra øvrige urealiserte verdiendringer knyttet til variasjoner i markedspris.

Kravet om å gi kvantitative opplysninger om ikke-observerbare forutsetninger som er benyttet ved målingen av virkelig verdi av de biologiske eiendelene, gjelder for "betydelige" inndata. Foretaket argumenterer for at det er forutsatt gjennomsnittspris som er den sentrale forutsetningen, men slik GSF har redegjort for sin modell for beregning av virkelig verdi av biologiske eiendeler, så fremstår det klart for Finanstilsynet at forventet kvalitetsfordeling er en av flere forutsetninger som foretaket faktisk registrerer inndata for i modellen. Slik Finanstilsynet ser det, vil inndata som til enhver tid er "betydelige", og som det i henhold til IFRS 13.93d skal oppgis kvantitative opplysninger om, være en dynamisk vurdering som foretaket til enhver tid må oppdatere. Vurderingen vil påvirkes av både mengde- og prisavviket knyttet til forventet kvalitetsfordeling. Når det gjelder foretakets argumenter om at mengden oppdrettslaks av produksjonskvalitet ikke bare påvirker prisen på slik laks, men også prisen på superior oppdrettslaks, så anser Finanstilsynet at slike innbyrdes forbindelser mellom inndata ikke er til hinder for at det gis kvantitative opplysninger om dem. Slike innbyrdes forbindelser kan derimot medføre økte informasjonskrav knyttet til beskrivelsen av sensitivitetsanalysen, jf. IFRS 13.93h i).

Variasjoner i forventet kvalitetsfordeling har nær sammenheng med ulike biologiske hendelser, sykdom mv. Slike biologiske hendelser og sykdomsproblemer anses av Finanstilsynet å være en del av den ordinære driften knyttet til oppdrettsvirksomhet, men som likevel vil kunne variere til dels betydelig over tid, og bidra betydelig til variasjon i finansielle resultater. Finanstilsynet anser derfor at kvalitetsfordeling ofte vil kunne være en av flere betydelige inndata, og at kvantitative opplysninger om slike forutsetninger vil bedre brukernes forståelse for hvordan endringer i virkelig verdi av biologiske eiendeler påvirker oppdrettsforetakenes finansielle resultater.

Finanstilsynet oppfatter at den betydelige økningen i sykdomsproblemer i flere av GSF sine segmenter, var kjent for foretaket og opplyst til brukerne gjennom løpende og periodisk rapportering allerede fra og med i 4. kvartal 2022. Finanstilsynet oppfatter likevel at brukerne av den finansielle rapporteringen ikke ble tilstrekkelig informert om den konsekvens slike sykdomsproblemer hadde for forventet kvalitetsfordeling, innvirkningen på fastsettelsen av virkelig verdi av biomassen ved periodeslutt, og derfor heller ikke hvilken pris foretaket kunne forventes realisere ved fremtidig salg av laksen. Mye av den sykdomsrammede generasjonen oppdrettslaks ble slaktet i 3. og 4. kvartal 2023, og påvirket dermed Grieg sine rapporterte resultattall med fokus på kostbasert regnskap (virkelig verdi justering presentert etter EBIT) først i disse kvartalene.

For oppdrettsforetak anser Finanstilsynet generelt at slike opplysninger om betydelige ikke-observerbare inndata anvendt ved måling av biologiske eiendeler som kreves av IFRS 13.91-93, er vesentlig for brukerne av den finansielle rapporteringen. Videre at slike opplysninger som oftest vil måtte inntas i delårsrapportering, jf. kravet i IAS 34 *Delårsrapportering* nr. 16A d) om å gi opplysninger om arten og omfanget av endringer i estimater. Finanstilsynet registrerer i denne sammenheng at GSF i sin delårsrapportering gir kvantitative opplysninger om bare en av de anvendte inndata, diskonteringsrente, men at stabiliteten i denne forutsetningen er stor og i liten grad bidrar til å forklare periodens endringer i virkelig verdi av biologiske eiendeler.

Etter Finanstilsynets vurdering var forventet kvalitetsfordeling en betydelig faktor som var vesentlig for brukernes forståelse av foretakets estimerte virkelige verdi av biologiske eiendeler på balansedagen og periodens resultatførte verdiendring, både for GSF sin års- og delårsrapportering for perioder med start fra og med 1. januar 2023. Foretaket skulle derfor ha gitt de opplysninger som kreves etter IFRS 13.91-93, blant annet mht. kvantitative opplysninger om anvendte ikke-observerbare inndata for forventet kvalitetsfordeling og en sensitivitetsanalyse for rimelige endringer i disse forutsetningene.

4. Videre oppfølging

Finanstilsynet viser til verdipapirlovgivningens regler om offentliggjøring av innsideinformasjon, jf. forordning (EU) nr. 596/2014 (markedsmisbruksforordningen) art. 17 nr. 1, jf. art. 7, jf. vphl § 3-1 første ledd. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket vurderer sin behandling av informasjonen iht. disse reglene.

Finanstilsynet ber om at foretaket skriftlig informerer Finanstilsynet om hvor og hvordan ovenstående forhold er utbedret i årsregnskapet for 2024 sammenlignet med informasjon gitt i årsregnskapet for 2023 senest 2 uker etter årsrapporten for 2024 er offentliggjort. Opplysningene skal være konkrete, og vise hvordan beskrivelser er utbedret, og i hvilke noter supplerende informasjon er gitt.

Opplysninger skal gis Finanstilsynet etter vphl § 19-2 syvende ledd, jf. verdipapirforskriften § 17-6. Der fremgår det blant annet at utsteder plikter å gi Finanstilsynet de opplysninger om utstедers forhold som Finanstilsynet krever til gjennomføring av kontrollen. Det kan klages over pålegget om å gi opplysninger. Eventuell klage skal fremsettes for Finanstilsynet straks, og senest innen 3 dager, jf. forvaltningsloven § 14.

Finanstilsynet har oversendt en kopi av dette brevet til foretakets valgte revisor, samt til Oslo Børs.

For Finanstilsynet

Lars Jacob Braarud
seksjonsleder

Morten Barstad
senior tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.